

U Parobrodu predstavljena knjiga Lasla Vegela "Balkanska lepotica ili Šlemilovo kopile"

Sumanuta verzija pikarskog romana

Knjiga Lasla Vegela, srpsko-mađarskog pisca i novinara, pod nazivom "Balkanska lepotica ili Šlemilovo kopile" predstavljena je u UK Parobrod.

Piše: B. Marković

Beograd 25. maj 2017. 20:25

Foto: FoNet Aleksandar Levajkovic

"U ovom romanu, pored sudbine glavnog junaka Šlemila, mi ćemo videti čitavu panoramu 20. veka. Posle različitih kolonizacija i različitih poredaka videćemo da na kraju dolazi možda najopasniji od svih, poredak koji sve uništava, a to je privatizacija", rekla je Vladislava Gordić Petković, profesorka na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Ona je dodala i to da je ovo roman o jednom antijunaku koji nije spreman na velika dela. "Međutim, ti mali junaci čuvaju.

Oni su čuvari kroz različite poretke. To što na njihovim zidovima više slike i Hortija i Tita i cara Franje Josifa ne govori o njihovoj prilagodljivosti trenutku već o njihovom strahu od toga da će prolazni poreci uništiti ono što je zapravo trajno, što je temelj njihovog identiteta i njihovog osećanja o sopstvenoj vrednosti." Gordić Petković je istakla i to da je ovo prvi roman Lasla Vegela koji u centar stavlja žene i žensku snagu opstajanja i odricanja.

"Jedan od mogućih načina čitanja ove knjige jeste taj da je ovo neka sumanuta verzija pikarskog romana, samo što, za razliku od onog normalnog, ovde ne luta glavni junak, ovde lutaju države. Junak sedi na svom mestu, u svojoj radionici, u svojoj kući, u gradu i ne pomera se odatle, ali

se države pomeraju, pa je malo Srbija, malo Mađarska, malo Jugoslavija", rekao je Teofil Pančić. On je istakao i to da je glavni junak ovog romana kao neka vrsta novosadskog Foresta Gampa - slučajni junak i ništa manje slučajni izdajnik svih mogućih poredaka. "Glavinjajući gotovo nesvesno kroz te države i poretke, nemajući nikakvih ambicija većih od toga da naprosto očuva to nešto malo sebe i onog smisla svoga života i iole malo šire porodične slike, on zapravo stalno upada u situacije gde ga proglašavaju čas izdajnikom, čas herojem. Na kraju, u ovo tranziciono vreme, tu roman dobija jednu izrazito satiričnu notu, i to je najjača oštrica ovog romana", naveo je Pančić.

Pisac Filip David se osvrnuo na svoje dugogodišnje prijateljstvo sa Laslom Vegelom i istakao to da se roman bavi problemom identiteta kada nacionalni konflikti sve drugo potisnu u pozadinu i kada nas drugi sprečavaju da budemo ono što jesmo. "Postavlja se pitanje, kada pročitamo roman, da li su ti ljudi koji su živeli u tom vremenu, a to su naši savremenici, da li su oni heroji ili kukavice, i da li je ta nada koju su gajili zaista nešto što može čoveka održati ili je to neka vrsta bolesti. Rekao bih da i mi pripadamo toj proćerdanoj generaciji, ali se postavlja pitanje šta smo drugo mogli da uradimo. Pokušavali smo da se suprotstavimo, da kritikujemo, da budemo nešto drugo od onoga što je naša okolina često bivala i na kraju ništa nismo mogli da promenimo. Možda smo, jedino, nešto pokrenuli što će se u vremenu dogoditi", rekao je David.

Sam autor je izrazio nadu da će ovaj roman uspeti da malo produbi ta osećanja da ima nešto šire od našeg zatvorenog sveta u kojem smo ograničeni. "Mene je uvek interesovala groteskna dimenzija i stalno sam osećao, živeći ovde u ovim vihorima levo-desno, ja i moji roditelji doživeli smo razne ideologije, ono što je danas bilo loše sutra će biti dobro, uvek sam osećao da živim kao Švejk, kao jedan novosadski Švejk. Nikada ja nisam želeo sukob sa vlašću, to nikada nije bila moja dogma da se sukobim, ali vlast se uvek sukobljavala sa mnom. Uvek sam mislio ako nisam protiv onda možda sam za, a vlast misli ako nisam za onda sam protiv", rekao je Vegel.